

2025-09-20

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

**Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Algemene
Fiscale Politiek**

Persoonsgegevens

nota

Overzicht mogelijke fiscale prikkels om CE-transitie te ondersteunen

Datum

17 september 2025

Notanummer

2025-0000449570

Bijlagen

1. Kamerbrief Overzicht van fiscale prikkels om circulaire transitie te versnellen
2. Overzicht mogelijke fiscale instrumenten circulaire economie
3. Berenschot – Verkenning van heffing op eenmalige plastic verpakkingen
4. KPMG - Verkennend onderzoek naar een hogere inzameling van drankverpakking

Aanleiding

- In de Fiscale Beleids en Uitvoeringsagenda (2025) is toegezegd dat de Staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane de Tweede Kamer met Prinsjesdag informeert over de wijze waarop de circulaire economie in Nederland ondersteund kan worden met fiscale prikkels.
- Om te voldoen aan deze toezegging is er een Kamerbrief opgesteld. Verzending hiervan is beoogd een paar dagen na Prinsjesdag (het is niet gebruikelijk om op dezelfde dag als Prinsjesdag Kamerbrieven te versturen en het kent geen directe inhoudelijke link met de Prinsjesdagstukken)
- Daarnaast zijn er twee flitsopdrachten uitgevoerd naar aanleiding van het advies van de Placietcommissie in samenwerking met IenW, deze worden tevens geapprecieerd in Bijlage 2. Het gaat om een SUP-heffing op verpakkingen (bijlage 3) en een nieuwe heffing waarbij producenten per verpakkingseenheid belasting betalen waarvan de tariefhoogte afneemt naarmate het inzamelpercentage van de verpakkingen hoger wordt (bijlage 4).

Beslispunten

- Bent u akkoord met het ondertekenen en versturen van bijgaande Kamerbrief naar de Tweede Kamer, mede namens de Staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu?
- Bent u akkoord om de twee, in samenwerking met IenW, uitgevoerde onderzoeken (bijlage 3 en 4) als bijlagen met de Kamerbrief mee te versturen naar de Tweede Kamer?
- Bent u akkoord met het openbaar maken van voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Akkoord.

Akkoord.

Akkoord.

Toelichting

- In de Kamerbrief wordt aangegeven hoe de circulaire transitie ondersteund kan worden met fiscale prikkels.
 - o De gestelde circulaire doelen worden momenteel niet behaald volgens het PBL en in de brief wordt beschreven dat fiscale maatregelen een belangrijke rol kunnen spelen in het aanjagen van de circulaire transitie en het aanpakken van de knelpunten (zoals onvolledige beprijzing van de milieuschade).
 - o Via heffingen en fiscale regelingen kan het gedrag van producenten, consumenten en verwerkers worden beïnvloed.

- Vervolgens wordt toegelicht op welke plekken in de keten al fiscale prikkels gelden en waar deze nog additioneel kunnen worden ingezet en wat voor effecten dit heeft:
 - o Vroeg in de keten (grondstoffenfase en productiefase) zijn er momenteel nog weinig fiscale prikkels en kan beprijzing dus een belangrijke rol spelen om circulaire producten aantrekkelijker te maken, maar kent unilaterale beprijzing door zeer internationale markten grote productie weglekrisico's, waardoor dit niet verstandig wordt geacht;
 - o Later in de keten (bij de verkoop en consumptie) belastingen kent over het algemeen ook minder weglekrisico's bij unilaterale beprijzing, omdat de belasting over het algemeen ook zou gelden voor geïmporteerde goederen. Beprijzing op deze plek in de keten kan echter wel leiden tot grenseffecten. Het sturen op gedragsinterventies via beprijzing later in de keten brengt voor de uitvoering ook significante afbakeningsproblematiek met zich mee. Daarnaast kan door middel van fiscale regelingen, die via stimulering leiden tot lagere prijzen van duurzamere goederen en diensten, het financieel aantrekkelijker gemaakt worden om duurzame keuzes te maken. Ook hier speelt echter de afbakeningsproblematiek, waardoor dergelijke fiscale maatregelen lastig uitvoerbaar zijn, naast het overkoepelende feit dat additionele fiscale regelingen het belastingstelsel nog complexer maken;
 - o Op het einde van de keten, bij de afvalfase, hebben bedrijven momenteel te maken met een aantal vormen van beprijzing die ervoor dienen te zorgen dat er minder afval wordt geproduceerd en dat afval alleen op hoogwaardige manieren wordt verwerkt. Ook hier zijn nadere fiscale ingrepen mogelijk (bijvoorbeeld als stimulans voor recyclers), alleen geldt hiervoor ook dat beprijzing van bijvoorbeeld fossiel plastic lastig uit te voeren is en fiscale regelingen extra complexiteit aan het belastingstelsel toevoegen.
- Aan het einde van de brief wordt toegelicht dat het kabinet het belang erkent dat aanvullende fiscale prikkels effectief kunnen zijn om de doelen met betrekking tot de circulaire transitie meer binnen bereik te krijgen.
- Qua besluitvorming wordt geconcludeerd dat vanwege de demissionaire status van het kabinet verdere besluitvorming over eventuele aanvullende maatregelen, buiten mogelijke voorstellen vanuit het traject van de Werkgroep afvalsector, overgelaten wordt aan een volgend kabinet.
- In de bijlage van de Kamerbrief (bijlage 2) is een niet-uitputtend overzicht van potentiële fiscale hervormingen en nieuwe maatregelen ter ondersteuning van de circulaire economie verdeeld over de verschillende stappen in de keten opgenomen. De maatregelen zijn ook voorzien van een appreciatie.
- In bijlage 2 worden naast de andere fiscale maatregelen tevens de twee flitsopdrachten toegelicht die worden meegestuurd als bijlage bij de Kamerbrief:
 - o Een nieuwe heffing op verpakkingen voor eenmalig gebruik bij producenten (bijlage 3) – Hierbij wordt aangegeven dat indien de heffing politiek wenselijk wordt geacht, de exacte vormgeving van de heffing nader verkend en getoetst dient te worden, onder andere op uitvoerbaarheid. Bij invoering is het voor de

milieueffecten en behalen van wettelijke doelstellingen cruciaal dat een eventuele nieuwe heffing als deel van een pakket aan beleidsmaatregelen geïntroduceerd wordt.

- Een nieuwe heffing waarbij producenten per plastic verpakkingseenheid belasting betalen waarvan de tariefhoogte afneemt naarmate het inzamelpercentage van de verpakkingen hoger wordt. Bij een inzamelpercentage van 95% vervalt de heffing volledig. (bijlage 4) - Hierbij wordt benoemd dat dit model in Noorwegen al zeer succesvol wordt toegepast en ook een positieve circulaire prikkel vormt. Er wordt tevens aangegeven dat indien de heffing politiek wenselijk wordt geacht, de exacte vormgeving van de heffing nader verkend en getoetst dient te worden, onder andere op uitvoerbaarheid. Bij invoering is het voor de milieueffecten en behalen van wettelijke doelstellingen cruciaal dat een eventuele nieuwe heffing als deel van een pakket aan beleidsmaatregelen geïntroduceerd wordt
- Bij de besluitvorming in het voorjaar over alternatieven voor de budgettaire invulling binnen het circulaire domein kunnen deze twee onderzochte heffingen binnen het CE-domein (bijlage 3 en 4) mogelijk nader gewogen worden. Er is echter nog wel onderzoek nodig naar de uitvoerbaarheid.

Communicatie

- Bij deze Kamerbrief vindt geen verdere communicatie plaats.

Politiek/bestuurlijke context

- Hiermee wordt voldaan de toezegging in de FBUA dat de Staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane de Tweede Kamer informeert over de wijze waarop de circulaire economie in Nederland ondersteund kan worden met fiscale prikkels.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.